แนวทางการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหาร

GUIDELINES OF STUDENT AFFAIRS ADMINISTRATION DEVELOPMENT IN SCHOOLS UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE MUKDAHAN

[1]อรรถพล โนเรศ, [2]ทรัพย์หิรัญ จันทรักษ์ และ [3]วาโร เพ็งสวัสดิ์

[1]Attapol Noret [2]Saphirun Jantarak and [3]Waro Phengsawat

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, ประเทศไทย

Sakonnakhon Rajabhat University, Thailand

[1]loveyok444@gmail.com

Received: March 3, 2025; **Revised**: March 14, 2025; **Accepted**: March 15, 2025

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหาร” เป็นการศึกษาองค์ประกอบกระบวนการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียน ศึกษาสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่ควรจะเป็นของการพัฒนากระบวนการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียน ประเมินความต้องการจำเป็นของกระบวนการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียน นำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า 1. องค์ประกอบกระบวนการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหาร ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การวางแผน 2) การปฏิบัติตามแผน 3) การประเมินผล 4) การปรับปรุง 2. สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของการบริหารงาน

---

[1] นักศึกษา, สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

[2] อาจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

[3] ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กิจการนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหาร พบว่าสภาพที่ควรจะเป็นของการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียน โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่เป็นจริงโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3. ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหารเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดมุกดาหาร มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาด้านการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนเป็นลำดับแรก รองลงมาคือด้านการประเมินผลการบริหารงานกิจการนักเรียนและด้านการปฏิบัติตามแผนการบริหารงานกิจการนักเรียน 4. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหารได้แนวทางที่เหมาะสมของการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหารตามองค์ประกอบดังนี้ 1.)ด้านการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียน 2) ด้านการประเมินผลการบริหารงานกิจการนักเรียน 3) ด้านการปฏิบัติตามแผนการบริหารงานกิจการนักเรียน

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา, การบริหาร, งานกิจการนักเรียน, ความต้องการจำเป็น

Abstract

Research on “Guidelines for the development of student affairs administration in schools under the Office of Mukdahan Secondary Education Service Area” is a study of the components of the process of student affairs administration in schools. study the actual situation and the condition that should be in the development of student affairs administration processes in schools. Assess the needs of the student affairs administration process in schools. Mukdahan The results of the research were as follows: 1 . Components of the process of student affairs administration in schools. under the Office of Mukdahan Secondary Educational Service Area consists of 4 components: 1) Planning 2) Plan implementation 3) Evaluation 4) Improvement 2. Actual and supposed conditions of student affairs administration in Mukdahan Schools under Mukdahan Secondary Educational Service Area Office3. Necessary needs for the development of student affairs administration in schools under the Office of Secondary Educational Service Area Mukdahan, when considering each side, it was found that administrators of secondary schools in Mukdahan Province There is a need for the development of improvement and development of student affairs administration in the first place.

Followed by the evaluation of the student affairs administration and the implementation of the student affairs administration plan. 4. Guidelines for the development of student affairs administration in schools under the Secondary Educational Service Area Office Mukdahan The appropriate guidelines for the development of student affairs administration in schools under the Secondary Educational Service Area Office Mukdahan are as follows: 1.) Improvement and development of student affairs administration 2.) Assessment of student affairs administration 3.) Compliance with the student affairs management plan

Keywords: development guidelines administration student affairs necessity

บทนำ

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคน การศึกษาเป็นเครื่องมือและกระบวนการต่อเนื่องที่ช่วยให้มนุษย์มีความเจริญงอกงามปรับตัวได้ ดำเนินชีวิตที่ดี มีความเปลี่ยนแปลงในทางที่พึงประสงค์ ตลอดจนช่วยให้มนุษย์เรียนรู้ได้คิด ได้ทำการแก้ปัญหาได้ โรงเรียนเป็นหน่วยงานหนึ่งของกระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่จัดการเรียนการสอนให้แก่ เยาวชนซึ่งจัดการศึกษาในโรงเรียนที่จัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความสำคัญยิ่งเพราะความมุ่งหมายให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาในระดับนี้เป็นอย่างดีจะมีฐานความรู้ในด้านวิชาการ และวิชาชีพเพียงพอที่จะใช้ในการประกอบอาชีพเป็นแรงงานระดับกลางได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือการศึกษาเพื่อเป็นแรงงานระดับสูงต่อไป บุคคลเหล่านี้จะเป็นกำลังสำคัญในกาพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าและพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง จึงนับว่ามีความสำคัญหรือเป็นหัวใจของระบบการศึกษา โรงเรียนที่จัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย จึงเป็นสถาบันทางการศึกษาที่จะวางรากฐานความคิดและความประคองวัยรุ่นปลูกฝังคุณธรรมให้แก่พลเมืองของชาติ โดยได้แบ่งงานในการบริหารงานกิจการโรงเรียนประกอบด้วยงานด้านควบคุมดูแลความประพฤติและระเบียบวินัยของนักเรียน งานด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน งานบริการด้านสุขภาพ งานบริการด้านการรักษาความปลอดภัย งานด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การบริหารงานกิจการนักเรียน นับว่าเป็นงานที่สำคัญอย่างหนึ่ง ที่สนับสนุนการเรียนการสอนในชั้นเรียนและเป็นการผ่อนคลายความตึงเครียดของนักเรียน ทั้งยังเป็นการให้ครูอาจารย์มีโอกาสรู้จักนักเรียนมากขึ้น จนสามารถให้การช่วยเหลือหรือแก้ปัญหาด้านต่างๆ ของนักเรียนเพื่อให้ผู้เรียนเป็น

ผู้ที่ดี เก่ง และมีความสุขและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างเป็นสุขตามวิถีไทย สมกับเจตนารมณ์ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542)

การบริหารงานกิจการนักเรียน ส่งผลต่อการสนับสนุนการเรียนการสอน ทั้งยังเป็นการให้ครูมีโอกาสรู้จักนักเรียนมากขึ้น เป็นการช่วยพัฒนาบุคคลให้รู้จักใช้ความสามารถของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและช่วยให้ประสบผลสำเร็จในการดำเนินชีวิตซึ่งจะเห็นได้ว่า การบริหารงานกิจการนักเรียนมีความสำคัญมากเพราะเกี่ยวข้องกับการพัฒนาเยาวชนให้เจริญเติบโตสมบูรณ์พร้อมทั้งด้านอารมณ์ สังคม และจิตใจ การบริหารงานวิชาการเป็นการพัฒนาในด้านสติปัญญา และกระทำในห้องเรียน ส่วนการบริหารงานกิจการนักเรียนเป็นกระบวนการ พัฒนาผู้เรียนนอกห้องเรียนปกติ สามารถช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น อย่างมีความสุข สอดคล้องกับความมุ่งหมายและหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2555 (สภาการศึกษาแห่งชาติ, 2555)

การบริหารงานกิจการนักเรียน สมพร โพธิ์กำเนิด (2557, หน้า 2) ที่กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อสนองความต้องการของผู้เรียน มั่นฝึกฝนความรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ ตลอดทั้งปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ปลูกจิตสำนึกและค่านิยมที่ดี เป็นหนึ่งในกระบวนการพัฒนาผู้เรียน ในส่วนของการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการพัฒนาโดยใช้กิจกรรมงานกิจการนักเรียน ทั้งด้านงานกิจกรรมนักเรียน งานครูที่ปรึกษา งานส่งเสริมวินัยและพฤติกรรมนักเรียน งานส่งเสริมประชาธิปไตย งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน งานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม งานเครือข่ายผู้ปกครองบริการชุมชน สถานศึกษาได้มีการจัดทำกิจกรรมต่างๆ ภายในสถานศึกษา ที่มีความแตกต่างไปตามบริบทของผู้เรียน

อย่างไรก็ตามการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหาร ยังขาดการดำเนินการอย่างครอบคลุม ยังไม่ได้รับการปรับปรุงพัฒนาอย่างเต็มที่และต่อเนื่อง จึงทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงานด้านงานกิจการนักเรียนในด้านต่างๆ ทั้งในเรื่องการดูแลนักเรียนไม่ทั่วถึง เนื่องจากนักเรียนที่มีค่อนข้างมาก และความแตกต่างกันทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจ เช่น ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ปัญหาการขาดเรียน ปัญหาด้านสุขภาพทั้งด้านร่างกายและจิตใจ การทะเลาะวิวาท การขาดระเบียบวินัยและไม่เคารพกฎหมายและการไม่รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ของนักเรียน ซึ่งในอนาคตก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมได้ อีกทั้งในสถานศึกษางานกิจการนักเรียนยังได้รับความสำคัญรองลงมาจากงานด้านอื่นๆ ซึ่งแท้จริงแล้วงานทุกด้านมีความสำคัญไม่แตกต่างกัน จึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารกิจการนักเรียนเพื่อให้สอดคล้องตามแนวปฏิรูปการศึกษา (สมพร โพธิ์กำเนิด 2557, หน้า 2)

เพื่อเป็นการส่งเสริมให้สถานศึกษาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหารได้มีการบริหารงานด้านกิจการนักเรียนได้อย่างมีคุณภาพทั้งกับผู้เรียนและโรงเรียน จึงสนใจที่จะศึกษาองค์ประกอบกระบวนการบริหารงานกิจการนักเรียนและความต้องการจำเป็นเพื่อหาแนวทางการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหาร เพื่อให้เกิดผลดีกับผู้เรียน ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และอีกทั้งเพื่อเป็นสารสนเทศ ให้กับผู้บริหารสถานศึกษาได้นำไปบริหารกิจการนักเรียน ให้เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบกระบวนการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหาร

2. เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่ควรจะเป็นของการบริหารงานกิจการนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหาร

3. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียน ในโรงเรียน มัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหาร

4. เพื่อนำเสนอแนวทางของการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหาร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูกลุ่มงานกิจการนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหาร ปีการศึกษา 2564 รวม 30 โรงเรียนจำนวน 1,033 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหาร, กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกลเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร, 2565)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหาร จำนวน 1,033 คน (สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหาร, 2564) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยใช้ตาราง Krejcie and Morgan (วาโร เพ็งสวัสดิ์, 2555 หน้า 191)

การวิจัยนี้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามวิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยใช้ตาราง Krejcie and Morgan (วาโร เพ็งสวัสดิ์, 2555 หน้า 191) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 285 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในครั้งนี้คือผู้บริหาร และครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหาร ปีการศึกษา 2564 จำนวน 285 คน ได้มาจากใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น มีขั้นตอนดังนี้

1) ใช้โรงเรียนเป็นหน่วยการเลือก ใช้การเลือกแบบเจาะจง ใช้เกณฑ์ร้อยละ 100 ในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ได้โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 โรงเรียน

2) เลือกกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียน ใช้การเลือกแบบเจาะจง โดยใช้เกณฑ์เกณฑ์ร้อยละ 100 จำนวน 49 คน

3) สุ่มกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนในทุกโรงเรียน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายจับสลากแบบใส่คืน ในสัดส่วนร้อยละ 24 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 236 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหาร ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพความต้องการจำเป็นการบริหารกิจการนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหาร เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า(Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert (ลิเคิร์ท)

ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์ประเด็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหาร

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) จัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นโดยใช้วิธี Modified Priority Needs Index (PNImodified)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหาร สรุปผล ดังนี้

1. การศึกษาองค์ประกอบกระบวนการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหารครั้งนี้ได้จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้องค์ประกอบและองค์ประกอบการบริหารงานกิจการแบบวงจรคุณภาพ PDCA ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหารที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ที่ไม่ใช่การเรียนการสอนในชั้นเรียน โดยใช้กระบวนการบริหารงานแบบมีขั้นตอน คือ 1 การวางแผน (Plan-P) 2 การปฏิบัติตามแผน (Do-D) 3 การตรวจสอบ (Check-C) 4 การปรับปรุง (ACT - A)

2. ผลการวิเคราะห์สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นการบริหารงานกิจกนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาใน จังหวัดมุกดาหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหาร มัธยมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดนครพนม โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 44724, S.D. = .57979ส่วนระดับสภาพที่เป็นจริงโดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.8852, S.D. = .70341)

ด้านการวางแผนการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาใน จังหวัดมุกดาหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหารโดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก($\overline{X}$ =4.4713, S.D. = .61619) ส่วนสภาพที่เป็นจริงโดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.9486, S.D. = .62321)

ด้านการปฏิบัติตามแผนการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดมุกดาหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหารโดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.496, S.D. .569) ส่วนสภาพที่เป็นจริงโดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.948, S.D. = .623) ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

ด้านการประเมินผลการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดมุกดาหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหารโดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.475,S.D.=.622) ส่วนสภาพที่เป็นจริงโดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.822,S.D.= .744) ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

ด้านปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดมุกดาหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหารโดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.446, S.D.= .627) ส่วนสภาพที่เป็นจริงโดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.853, S.D.= .820)

3. ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหารเมื่อพิจารณาสภาพที่ควรจะเป็นของพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดมุกดาหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหารโดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.472, S.D.= .579) ส่วนสภาพที่เป็นจริงโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.885, S.D.= .703)

4. ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหาร ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์แนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหาร จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน จากนั้นนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนา ดังนี้

4.1 แนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียน ด้านปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียน คือ

4.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิธีกาปฏิบัติงาโดยประเมินผล เข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้ร่วมงาน และตรวจสอบการทำงานที่เป็นข้อบกพร่องและทำการแก้ไข

4.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการปรับปรุงและพัฒนาแนวทางในการดำเนินงานกิจการนักเรียนด้านส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม มีการปรับปรุงและพัฒนามุ่งเน้นให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเพื่อให้บรรลุความสำเร็จและพัฒนาการแสดงออกทางกายในลักษณะที่ดีงาม อันเป็นที่พึงประสงค์ของสังคม

4.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ประชาธิปไตยในโรงเรียนของนักเรียนให้นักเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของระบอบประชาธิปไตยและส่งเสริมประชาธิปไตยนำไปใช้ในสังคมและชุมชนเป็นการเตรียมความพร้อมผู้เรียนให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคต

4.1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการปรับปรุงและพัฒนางานดูแลและช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอนวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจนและพัฒนาส่งเสริมวินัยและพฤติกรรมของนักเรียนความมีวินัยในตนเอง

4.1.5 ผู้บริหารสถานศึกษาควรปรับปรุงและพัฒนางานด้านการส่งเสริมความสามารถของนักเรียนในการควบคุมตนเองทั้งทางด้านอารมณ์และพฤติกรรมให้ปฏิบัติตนไปในทิศทางที่เหมาะสมโดยได้รับการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครองในฐานะการสร้างความร่วมมือ แนวร่วม

4.2 แนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียน ด้านการประเมินผลการบริหารงานกิจการนักเรียน คือ

4.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นกระบวนการที่ช่วยให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานแบบเดียวกัน

4.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานในการดำเนินงานกิจการนักเรียนด้านส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม มุ่งเน้นให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเพื่อให้บรรลุความสำเร็จแสดงออกทางกายในลักษณะที่ดีงาม อันเป็นที่พึงประสงค์ของสังคม

4.2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ประชาธิปไตยในโรงเรียนของนักเรียนส่งเสริมให้นักเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของระบอบประชาธิปไตยและส่งเสริมประชาธิปไตยนำไปใช้ในสังคมและชุมชนเป็นการเตรียมความพร้อมผู้เรียนให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคต

4.3 แนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนด้านการปฏิบัติตามแผนการบริหารงานกิจการนักเรียน คือ

4.3.1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประชุมชี้แจงเพื่อทำความเข้าใจการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการงานกิจการนักเรียนศึกษาขั้นตอนการปฏิบัติงานตามแผนงานบริการนักเรียนมีการปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแผนงานกิจการนักเรียน

4.3.2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการนิเทศให้ความรู้และสร้างขวัญกำลังใจตามแผนและโครงการงานกิจการนักเรียนส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากรการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการงานกิจการนักเรียนมาใช้ในการบริหารงานกิจการนักเรียนมีหลักการแนวทางในการปฏิบัติงานตามแผนกิจการนักเรียนด้านส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

4.3.3.ผู้บริหารสถานศึกษาควรมุ่งเน้นให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเพื่อให้บรรลุความสำเร็จตามแผนการปฏิบัติงานและแสดงออกทางกายในลักษณะที่ดีงามอันเป็นที่พึงประสงค์ของสังคมตามแผนการปฏิบัติงาน

อภิปรายผล

แนวทางพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาใน จังหวัดมุกดาหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหาร ผู้วิจัยอภิปรายผลตามข้อค้นพบของวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. องค์ประกอบกระบวนการบริหารงานกิจการนักเรียน ด้วยวงจรคุณภาพ PDCA พบว่า มี 4 องค์ประกอบ ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ความถี่ร้อยละ 50 ขึ้นไป (ความถี่ตั้งแต่ 5 ขึ้นไป) เพื่อคัดเลือกองค์ประกอบของกระบวนการบริหารงานกิจการนักเรียน ด้วยวงจรคุณภาพ PDCA ผลการสังเคราะห์ดังกล่าวทำให้ได้องค์ประกอบหลักกระบวนการบริหารงานกิจการนักเรียน ด้วยวงจรคุณภาพ PDCA 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การวางแผน องค์ประกอบที่ 2 การปฏิบัติตามแผน องค์ประกอบที่ 3 การประเมินผล องค์ประกอบที่ 4 การปรับปรุงและพัฒนางาน ดังที่ นงลักษณ์ ใจฉลาด (2555, หน้า. 82) ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารงานกิจการนักเรียนแบบวงจรคุณภาพ PDCA หมายถึง การบริหารงานกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ที่ไม่ใช่การเรียนการสอนในชั้นเรียน โดยใช้กระบวนการบริหารงานแบบมีขั้นตอน คือ 1 การวางแผน (Plan-P) 2 การปฏิบัติตามแผน (Do-D) 3 การตรวจสอบ (Check-C) 4 การปรับปรุง (ACT - A) ซึ่งเป็นภารกิจที่ผู้บริหารโรงเรียนต้องดำเนินการ โดยครอบคลุมงานพัฒนาบุคลิกภาพ งานกิจกรรมสร้างเสริมลักษณะนิสัย สวัสดิการ และบริการนักเรียน งานด้านปกครอง ระเบียบวินัย เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสพัฒนา ด้านอารมณ์ สังคมและจิตใจ มีคุณธรรมจริยธรรม สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ดีทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน เหมาะสมที่จะออกไปสู่สังคมและไปประกอบอาชีพได้อย่างมีคุณภาพ ผลการวิจัยในครั้งนี้ยังสอดคล้องกับ โฉมฉาย กาศโอสถ (2554) ประมวล วิลาจันทร์ (2555, หน้า. 124) ศิริพร เพชรมณี, (2551, หน้า. 54) พนิตา งามประเสริฐ (2553, หน้า. 12) ผุสดี รุมาคม (2551, 89)

2. สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นเกี่ยวกับทักษะเมื่อพิจารณาสภาพที่ควรจะเป็นของการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหาร โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่เป็นจริงโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ โฉมฉาย กาศโอสถ (2554, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องรูปแบบการมีส่วนร่วมการบริหารงานกิจการนักเรียนของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมการบริหารงานกิจการ นักเรียนของสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษา 3) เพื่อ นำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษา โฉมฉาย กาศโอสถ (2554)รูปแบบการบริหารกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคระกรรมการการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันการมีส่วนร่วมในการ บริหารกิจการนักเรียนในถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดส านักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ 1) มีองค์ประกอบบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษาส่วนหนึ่ง (46.46%) ในรูปแบบคณะกรรมการ ดำเนินงานกิจการนักเรียน 2) ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง และ 3) โดยทั่วไปมี ขอบข่ายงานกิจการนักเรียน 3 งาน คือ งานสวัสดิการนักเรียน งานการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แต่ในสถานศึกษาที่เป็นแบบอย่างที่ดีมีงานเพิ่มอีก 1 งาน คืองานกิจกรรมเพิ่มเติม 2. การสร้างรูปแบบการบริหารกิจการ นักเรียนแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาสังกัดส านักงานคระกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรูปแบบมี องค์ประกอบคือ 1) คณะกรรมการบริหารกิจการนักเรียน 2) ขอบข่ายงานกิจการนักเรียน และ 3) กระบวนการบริหารกิจการ นักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ นงลักษณ์ ใจฉลาด (2555, บทคัดย่อ)จากการศึกษา พบว่า องค์ประกอบการบริหารกิจการนักศึกษาของมหาวิทยาลัย ราชภัฏ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบคือ 1) การจัดระบบการประสานงานและการสื่อสาร 2) การเสริมสร้างความสามารถในการท างานและการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน 3) การส่งเสริมการบ าเพ็ญตน เพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม 4) การส่งเสริมการจัดกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา และ 5) การบริการช่วยเหลือนักศึกษาด้านต่าง ๆ ซึ่งงานกิจการนักศึกษานั้นเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาที่สร้างความพร้อมในการศึกษาเล่าเรียนและสร้างความเจริญงอกงามให้แก่ นักศึกษาทุกด้านให้มีคุณลักษณะพึงประสงค์ นอกจากนี้ยังดำเนินการช่วยเหลือให้บริการและ สวัสดิการแก่นักศึกษา เพื่ออ านวยความสะดวกและช่วยให้นักศึกษามีชีวิตที่ดีในระหว่างที่กำลังศึกษา อยู่ในมหาวิทยาลัย เช่น การจัดบริการด้านแนะแนวและให้คำปรึกษา ด้านทุนการศึกษา ด้านการ จัดหางาน ด้านหอพัก ด้านโภชนาการ ด้านการกีฬาและนันทนาการ ด้านบริการสุขภาพ การสร้าง โอกาสเพื่อให้นักศึกษาได้เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสร้างประสบการณ์ชีวิตในการเรียนรู้ในกิจกรรมที่ตน สนใจ นอกจากนี้ยังปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม การช่วยเหลือสังคมและชุมชน และส่งเสริมศักยภาพ ของนักศึกษาเพื่อให้นักศึกษามีความรู้ความสามารถ เพื่อนำความรู้ที่ได้เรียนรู้มาไปพัฒนาสังคม ให้มีความเจริญก้าวหน้าต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ก าหนดไว้ว่า องค์ประกอบการบริหาร กิจการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นพหุองค์ประกอบ ทั้งนี้อาจเนื่องจาก กิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ซึ่งเป็นหน่วยงานหรือองค์การในระดับปฏิบัติการ ที่ต้องให้ความสำคัญกับ การบริหารกิจการนักศึกษาเพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม ชุมชน สื่อ เทคโนโลยีต่าง ๆ และความต้องการของทั้งบุคลากรและผู้เรียนสนับสนุนความสะดวกในการศึกษา และการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาต่าง ๆ และเมื่อสังคมเปลี่ยนแปลงมากขึ้นบทบาทของกิจการนักศึกษาจึงมุ่งเน้นการ พัฒนาทักษะอื่นๆ ที่

นอกเหนือไปจากทักษะทางวิชาการเพื่อให้บัณฑิตมีคุณภาพ และเป็นที่ยอมรับในสังคม ดังนั้น มหาวิทยาลัยจึงต้องให้ความสำคัญกับการบริหารกิจการนักศึกษา และนำนวัตกรรม 240 เทคโนโลยีมาใช้เพื่อประโยชน์ในด้านการบริหารจัดการและการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในการพัฒนานักศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคม และตลาดแรงงาน มีการปฏิรูปการทำงานภายในมหาวิทยาลัยเพื่อให้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเข้ามาแทนที่กระบวนการทำงานแบบเดิม และเพื่อให้การทำงานเหมาะสม รวมถึงการบูรณาการเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารเข้ากับกิจกรรมนักศึกษาต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย ทำให้ต้องมีการออกแบบและพัฒนา เพื่อการนำไปใช้ในงานจริงให้เกิดประสิทธิภาพด้านทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของครูประกอบด้วยการพัฒนาตนเอง ได้แก่ การอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษางานการศึกษาต่อและการพัฒนาสมรรถนะทางเทคโนโลยี การพัฒนาด้วยการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้แก่ การจัดระบบการเรียนรู้ การใช้พี่เลี้ยง การสร้างระบบเครือข่าย การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ การบูรณาการองค์ความรู้ และการสร้างทีมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การติดตามและการสะท้อนผล 3) ทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของครู ประกอบด้วย ทักษะการสื่อสาร ทักษะการสังเกต ทักษะการตั้งคำถาม ทักษะการทดลอง ทักษะการสร้างเครือข่าย ทักษะการเชื่อมโยง ทักษะการวิพากษ์ ทักษะการสังเคราะห์ ทักษะการประยุกต์ และทักษะการสร้างสรรค์

3. ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาใน จังหวัดมุกดาหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหาร

มีความต้องการจำเป็นการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนเป็นลำดับแรก (PNImodified = 0.560) รองลงมาคือด้านการประเมินผลการบริหารงานกิจการนักเรียน (PNImodified= 0.170) และด้านการปฏิบัติตามแผนการบริหารงานกิจการนักเรียน(PNImodified = 0.138) ส่วนด้านการวางแผนการบริหารงานกิจการนักเรียนมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเป็นลำดับสุดท้าย (PNImodified= 0.132)เพราะฉะนั้นด้านที่ต้องนำไปหาแนวทางการพัฒนา 3 ลำดับแรกคือด้านการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียน ด้านการประเมินผลการบริหารงานกิจการนักเรียนและด้านปฏิบัติตามแผนการบริหารงานกิจการนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ โฉมฉาย กาศโอสถ (2554, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การสร้างรูปแบบการบริหารกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการ นักเรียนในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) เพื่อสร้าง รูปแบบ การบริหารกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบ

การบริหารกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมใน สถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 4) เพื่อประเมินรูปแบบ การบริหารกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน วิธีการวิจัยมี 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบันการมีส่วนร่วมใน การบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสำรวจสภาพปัจจุบันประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานกิจการนักเรียน ผู้แทนผู้ปกครองนักเรียน ผู้แทนผู้นำชุมชน ผู้แทนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้แทนผู้นำทางศาสนาในโรงเรียนจำนวน 381 โรงเรียน จำนวนกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด 2,667 คน กลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ประกอบด้วยผู้บริหารสถาน ศึกษาระดับประถมศึกษาในโรงเรียนรางวัล พระราชทานประจำปีพุทธศักราช 2551-2552 จำนวน 6 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ขั้นตอนที่ 2) การสร้างรูปแบบการบริหารกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาระดับ

4. แนวทางพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหาร มีดังนี้ แนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหาร

4.1 ด้านการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียน

4.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิธีการปฏิบัติงานโดยประเมินผล เข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้ร่วมงานและตรวจสอบการทำงานที่เป็นข้อบกพร่องและทำการแก้ไข

4.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการปรับปรุงและพัฒนาแนวทางในการดำเนินงานกิจการนักเรียนด้านส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม มีการปรับปรุงและพัฒนามุ่งเน้นให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเพื่อให้บรรลุความสำเร็จและพัฒนาการแสดงออกทางกายในลักษณะที่ดีงาม อันเป็นที่พึงประสงค์ของสังคม

4.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ประชาธิปไตยในโรงเรียนของนักเรียนให้นักเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของระบอบประชาธิปไตยและส่งเสริมประชาธิปไตยนำไปใช้ในสังคมและชุมชนเป็นการเตรียมความพร้อมผู้เรียนให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคต

4.1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการปรับปรุงและพัฒนางานดูแลและช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอนวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจนและพัฒนาส่งเสริมวินัยและพฤติกรรมของนักเรียนความมีวินัยในตนเอง

4.1.5 ผู้บริหารสถานศึกษาควรปรับปรุงและพัฒนางานด้านการส่งเสริมความสามารถของนักเรียนในการควบคุมตนเองทั้งทางด้านอารมณ์และพฤติกรรมให้ปฏิบัติตนไปในทิศทางที่เหมาะสมโดยได้รับการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครองในฐานะการสร้างความร่วมมือ แนวร่วม

4.2 ด้านการประเมินผลการบริหารงานกิจการนักเรียน

4.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นกระบวนการที่ช่วยให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานแบบเดียวกัน

4.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานในการดำเนินงานกิจการนักเรียนด้านส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม มุ่งเน้นให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเพื่อให้บรรลุความสำเร็จแสดงออกทางกายในลักษณะที่ดีงาม อันเป็นที่พึงประสงค์ของสังคม

4.2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ประชาธิปไตยในโรงเรียน ของนักเรียนส่งเสริมให้นักเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของระบอบประชาธิปไตยและส่งเสริมประชาธิปไตยนำไปใช้ในสังคมและชุมชนเป็นการเตรียมความพร้อมผู้เรียนให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคต

4.2.4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานการดำเนินงานดูแลและช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน

4.2.5 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประเมินผลวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน

4.3 ด้านการปฏิบัติตามแผนการบริหารงานกิจการนักเรียน

4.3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประชุมชี้แจงเพื่อทำความเข้าใจการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการงานกิจการนักเรียน ศึกษาขั้นตอนการปฏิบัติงานตามแผนงานบริการนักเรียนมีการปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแผนงานกิจการนักเรียน

4.3.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการนิเทศให้ความรู้และสร้างขวัญกำลังใจตามแผนและโครงการงานกิจการนักเรียน ส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากรการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการงานกิจการนักเรียน มาใช้ในการบริหารงานกิจการนักเรียนมีหลักการ แนวทางในการปฏิบัติงานตามแผนกิจการนักเรียนด้านส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

4.3.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมุ่งเน้นให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเพื่อให้บรรลุความสำเร็จตามแผนการปฏิบัติงาน และแสดงออกทางกายในลักษณะที่ดีงาม อันเป็นที่พึงประสงค์ของสังคมตามแผนการปฏิบัติงาน

4.3.4 ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างกระบวนการเรียนรู้ประชาธิปไตยในโรงเรียนของนักเรียนตามแผนการปฏิบัติงานส่งเสริมให้นักเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของระบอบประชาธิปไตยตามแผนการปฏิบัติงานนำไปใช้ในสังคมและชุมชนเป็นการเตรียมความพร้อมผู้เรียนให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคตตามแผนการปฏิบัติงาน

4.3.5 ผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการดำเนินงานดูแลและช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอนตามแผนการปฏิบัติงานมีวิธีการและเครื่องมือปฏิบัติงานตามแผนส่งเสริมวินัยและพฤติกรรมของนักเรียนความมีวินัยในตนเอง ส่งเสริมความสามารถของนักเรียนในการควบคุมตนเองทั้งทางด้านอารมณ์และพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในฐานะการสร้างความร่วมมือแนวร่วมตามแผนการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของประมวล วิลาจันทร์ (2555 หน้า 223) ศึกษาเรื่องกระบวนการบริหารกิจการนักเรียนนักศึกษาของสถาบันการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มี5ขั้นตอน ประกอบด้วย 1)การวางแผน (planning) 2) การจัดการองค์กร (Organizing) 3) การดำเนินงาน (doing) 4)การติดตามประเมินผล (Checking) และ 5) การปรับปรุงพัฒนา (Acting)

เอกสารอ้างอิง

โฉมฉาย กาศโอสถ (2554). *รูปแบบการบริหารกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.* บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

นงลักษณ์ ใจฉลาด. (2555). *หลักการบริหารงานกิจการและกิจกรรมนักเรียนนักศึกษา. (เอกสารประกอบการสอน)* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชพิบูลสงคราม

ประมวล วิลาจันทร์. (2555). *การพัฒนารูปแบบการบริหารกิจการนักเรียนนักศึกษาของสถาบันการอาชีวะศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.* วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ผสดี รุมาคม (2551). *การประเมินการปฏิบัติงาน/หนังสือ.* กรุงเทพฯ: ธนาเพรส

พนิตา งามประเสริฐ (2553). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์/งานบุคคล.* (พิมพ์ครั้งที่ 3) กรุงเทพฯ: ประสิทธิ์ภัณฑ์แอนพริ้นติ้ง

วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2551). *วิธีวิทยาการวิจัย.* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ศิริพร เพชรมณี. (2551). *การประเมินผลการปฏิบัติงาน.* กรุงเทพฯ. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สมพร โพธิ์กำเนิด (2557). *แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการกิจการนักเรียนนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.*

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. (2542).*การบริหารกิจการนักเรียน.* กรุงเทพฯ : พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ